

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
EU & Projekt
EU&Projekt@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål 2022

Landbrug & Fødevarer har fået ovenstående i høring med frist den 11. februar 2022.
Organisationen har følgende bemærkninger:

I forhold til tidligere versioner af bekendtgørelsen har det øget læsevenligheden at alle forpligtelser m.v. er skrevet ind i selve bekendtgørelsesteksten i stedet for som tidligere at fremgå af forskellige bilag.

Skovgræsning

Landbrug & Fødevarer skal fortsat beklage, at det ikke er muligt at lave projekter, der kombinerer skovgræsning med afgræsning af lysåbne arealer. Både af hensyn til biodiversiteten samt dyrevelfærdshensyn i forhold til læ og ly for græssende dyr, vil afgræsning af en kombination af skov og lysåbne arealer, være en ubetinget fordel.

Vi skal derfor opfordre til at Landbrugsstyrelsen fortsat arbejder for at realisere muligheden for samgræsning af forskellige areal-typer.

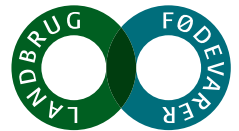
I forhold til forbuddet mod tilskudsfordring kan det være hensigtsmæssigt, hvis der åbnes op for, at der i særlige tilfælde kan dispenseres fra dette forbud. Der er med de gældende regler mulighed for at suspendere græsningen i kortere perioder af dyrevelfærdsmæssige årsager, hvis der fx ikke er tilstrækkelig tilgængelig føde på arealerne. Denne mulighed kunne med fordel suppleres af en mulighed for dispensation til tilskudsfordring.

Sagsbehandlingstider og udbetaling af tilskud

Tilskudsordningen til skov med biodiversitetsformål har lige som andre ordninger været ramt af store udfordringer i forhold til både behandling af tilsagn samt udbetalingsanmodninger. Det er afgørende for de private skovejeres likviditet, at Landbrugsstyrelsens udbetalinger er hurtige, og at Landbrugsstyrelsen lever op til styrelsens egen strategi: "Nemt, Enkelt og Til Tiden".

Af Landbrugsstyrelseshjemmeside fremgår det, at der pr. 7. februar 2022 fortsat mangler behandling af 14 pct. af ansøgninger om tilsagn modtaget i 2020 og 62 pct. af ansøgninger fra 2021. Tilsvarende udestår 100 pct. af udbetalingsanmodninger både fra før 2021 og fra 2021. Det fremgår af Landbrugsstyrelsens tilskudsguide yderligere, at kun 2% af udbetalinger for "bio-areal" er gennemført.

Hvis man ønsker at der fortsat skal være incitament hos private lodsejere til at søge om tilskud til biodiversitetsskov, skal det sikres, at der i langt højere grad sker en hurtigt og effektiv behandling af sagerne – både i forhold til ansøgninger og udbetalinger.

Engangskompensation

Dele af tilskudsordningen er 20-årige tilskud, der udbetales over 20 år. Fra 2023 indføres engangskompensation under den danske strategiske plan. Dette rejser spørgsmålet om, hvilken betydning det kan få for lodsejere, der indgår i 20-årige ordninger i 2022, og der vil således være behov for en afklaring samt information om dette.

Overdragelse af tilsagn

Det fremgår af bekendtgørelsens §30, at tilsagn kan overdrages ved ejerskifte.

Det fremgår af side 24 af vejledningen, at "ansøgning om ændring af tilsagnshaver skal sendes hurtigst muligt og skal være modtaget i styrelsen straks efter den kommende nye tilsagnshaver har underskrevet skemaet. Styrelsen skal påse rette ejerforhold inden udbetaling. Den nye ejer har først ret til at indberette og modtage udbetalingen, når ejerskifteerklæringen er modtaget og godkendt af styrelsen. Overdragelsen kan ikke godkendes med tilbagevirkende kraft."

Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at der åbnes mulighed for at overdragelser kan godkendes inden for en given frist fremfor teksten om at overdragelse ikke kan godkendes med tilbagevirkende kraft.

Det bør også være muligt at overdrage tilsagn til andre efter dødsfald. Der står på side 24 at indberetninger fra dødsboer kun tæller, hvis de er indsendt før dødsdatoen.

Registrering i statsstøtteregisteret

Det fremgår af kapitel 12.5 i vejledningen, at "Fra 1. juli 2016 er styrelsen forpligtiget til at registrere statsstøtte i Statsstøtteregistret. Det vedrører støtte på over 500.000 €, svarende til ca. 3,5 mio. kr. Du skal som støttemodtager være bekendt med denne offentliggørelse i Statsstøtteregistret."

Denne tekst er irrelevant og misvisende, da det fremgår af vejledningens side 5 at ordningen er finansieret under EU's landdistriktsprogram, der ikke er omfattet af ovenstående register

Krydsoverensstemmelseskontrol

Det fremgår af afsnit 14.3 på side 29 at ordningen er underlagt krydsoverensstemmelseskontrol. Det fremgår endvidere, at alle krydsoverensstemmelseskrav skal overholdes for hele ejendommen (hele CVR-/CPR nummeret) med tilsagn om tilskud til miljøvenligt skovbrug under landdistriktsprogrammet. Der er behov for en mindre indforstået og mere konkret præcisering af hvad dette betyder for lodsejeren end en generel henvisning til Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Med venlig hilsen

Karen Post Bache
Naturchef

Vand & Natur

M +45 2299 8483
E KPO@if.dk

HedeDanmarks hørings svar vedrørende bæredygtig skovdrift 2022

j.nr. 21-2712-000005

11.feb. 2022

Vi har med tilfredshed konstateret at overstandere i foryngede bevoksning nu kan medtages som træer til bevaring

Vedr. 3.1 Arealets indtegning og nøjagtighed

Der ønskes en mere præcis beskrivelse (Se kommenteret vejledning side 7)

Der er stadig principielle forhold i ordningen vi anbefaler ændret. Det drejer sig om begrænsningen af indblandet nåletræs holme i løvtræbevoksninger på over 100 m². Den grænse anbefaler vi ændret til 1000 m².

Begrundelse:

- Den lave areal afgrænsning på 0,01 ha. for indblanding af nåletræ vil give anledning til fejlkilder i administration af ordningen.
- Det er unormalt i forhold til skovplanlægning at operere med arealer under 1000 m². Derfor vil eksisterende skovkort ofte ikke direkte kunne anvendes som grundlag til ansøgningerne.
- Der er tale om så små arealer, at enkelttræer i tilskudsperioden på 20 år, kan vokse ud over grænsen for tilskudsarealet og at tilskudsarealerne skal revideres flere gange i perioden. Et enkelt træ med en kroneradius over 5,7 meter overstiger 100 m².
- I skovrejsnings arealer med tilskud accepterer LBST indblanding af nåletræ op til 1000 m² i løvtræbevoksninger.
- En mindre indblanding af nål i løvtræ bevoksninger øger variationen, overgangene og dermed også biodiversiteten

Krav til at kunne genfinde de enkelte projektarealer skal være tydeligt at erkende på luftfoto – vejledningen side 9. Det forhold er ofte ikke til stede i skove, hvor driftsformen har været baseret på naturligforyngelse gennem mange år. Det er netop i disse skove de store naturværdier findes. Det vil være meget uheldigt at hvis disse skove afskæres for at søge

Vedr. 6. Betingelser, du skal overholde

Her savnes flere steder præciseringer i vejledningen. (se kommenteret vejledning side 13-16)

Vedr. 6.5 Skiltning

Her er det erfaret at der er praktiske udfordringer med at holde skiltningen vedlige. Dels p.g.a. vejrlig og dels p.g.a. hærværk.

Forberedelse til græsning

Der er en vis uklarhed om tilskud til Forberedelse til græsning – opsætning af hegn, dækker hele hegns længden, selvom indhegningen omkranser dele af arealer, der ikke er støtteberettigede, når der er tale om arealer under 50 år eller bevoksede med nål.

Begrænsning af 10 % til konsulentbistand

I bekendtgørelsen § 23 begrænses honorar til konsulentbistanden til 10 % af de øvrige tilskudsberettigede udgifter. Det anbefales, at slette den begrænsning eller hæve procentdelen betydeligt.

Begrundelse:

Det kan i flere tilfælde være større omkostninger forbundet ved projekteringen end ved selve udførelsen. F.eks. et projekt omkring Naturlig vandstand, hvor der måske kun er behov for at tildække et enkelt eller få drængrøfter. Her er omkostningerne til den praktiske udførelse ikke særlig store. Derimod kan de forudgående tekniske og biologiske undersøgelser være forbundet med større omkostninger end omkostningerne til det praktiske. I øvrigt genfindes den begrænsning ikke i vejledningen.

PS

Uklarheder og ønsker om præciseringer til vejledningen, kan findes som indsatte kommentarer i Pdf-udgaven af vejledningen. Startende på side 7

Venlig hilsen

Leif Lauridsen

Skovfoged

T: 20 28 22 72

E: Ll@hededanmark.dk

HedeDanmark a/s
Handelsvej 30, Hjallesø
5260 Odense S
CVR-nr. 27 62 35 49
T: +45 87 28 10 00

Vedr.: Høring over udkast til bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål 2022, j. nr. 21-2712-000005

Landbrugsstyrelsen har den 17. januar d.å. udsendt udkast til nærværende bekendtgørelse i offentlig høring, og i denne forbindelse ønsker Danmarks Jægerforbund at give følgende bemærkninger:

- I første omgang, så vil Danmarks Jægerforbund gerne rose styrelsen, for en fin og bred ordning, som giver skovejerne gode muligheder for direkte at give biodiversiteten et løft i skovene, og derved indirekte forbedre forholdene for de vildtarter, som er knyttet til skovnaturen.

- Derudover vil vi gerne anerkende, at man er gået fra aldersbaseret tilskud til diameterbaseret tilskud hvilket gør ansøgning til berettiget tilskud lettere tilgængeligt. Vi bifalder også at kravet om vedlagt skovkort bortfalder.

- **Bemærkning til tilskudssatser kap 5.1.** Vi undres over arealtilskuddet til naturlig vandstand er så lavt i forhold til arealtilskud på ekstensiv drift af gammel skov. Det mener vi er bemærkelsesværdig fordi:

- Niveauet af indsats for at imødekomme de to typer af tilskud er vidt forskellig.

Ved ekstensiv drift af skov, kræver det, at man afstår fra at tynde i bevoksningen. Ved gammel bøg og egeskov kan tyndingen være overstået og bevoksningen står derfor blot og venter på at blive afdrevet eller forynget. Derfor giver man 800 kr/ha/år i 20 år til noget, man i træproduktion, langt han af vejen ville gøre i forvejen. Det står i skarp kontrast til den positive påvirkning gendannelse af naturlig vandstand vil have for naturindholdet i en skov. Ved at lukke dræn i skoven, bliver vækstforhold for bevoksning i traditionel træproduktion permanent forringet, men godtgørelsen er her bare 300 kr/ha/år i 20 år.

- Øgning af biodiversitet er ikke afspejlet i tilskudsordningen. Biodiversiteten er høj i gamle træer, det er der ingen tvivl om. Den er selvfølgelig højest i træer som liggende/stående dødt ved og træer med huller og andre skader, og den er derfor ikke nær så høj i skov, der er forvaltet som produktionsskov med høje, lige stammer uden sidegrene. Mhp. ekstensiv skovdrift sikrer det ikke på 20 år en bedre biodiversitet i den mængde som størrelsen af tilskuddet tilskriver det. I modsætning til det, er vand i skovene en stor mangelvare, og der vil være mere "biodiversitets-valuta" for pengene hvis en større del af tilskuddet blev fokuseret her.

- De efterfølgende konsekvenser af tilskuddet er ikke afspejlet ifht. tilskuddets størrelse.

Ejer af jorden skal sikre at gendannelsen af den naturlige vandstand skal bevares og området skal blive pålagt fredskovspligt efter skovlovens §4. En

permanent tilstandsændring til naturlig vandstand i en skov, vil uden tvivl forringe værdien af jorden for skovejeren. Til sammenligning er ekstensiv drift gammel skov ikke en permanent tilstand, og efter de 20 år kan traditionel skovforvaltning genoptages.

- I 2020 var der ingen ansøgninger til tilskud for gendannelse af naturlig vandstand

Efter samtale med Landbrugsstyrelsen viser det sig, at der ikke er blevet givet støtte til gendannelse af naturlig vandstand for ansøgningsrunden 2020. Det mener vi kan være udtryk for, at tilskuddet er utilstrækkeligt som incitament til at gendanne naturlig vandstand for private skovejere (vi er opmærksomme på at der er indkommet et par ansøgninger for ansøgningsrunden 2021).

- **Spørgsmål rettet til listen i bilag 1 over hjemmehørende træarter.** Denne liste er ikke ændret siden sidste år, hvor vi påpegede værdien i at have flere små/mellemstore træer, der med deres blomstring og frugt bæring gør dem interessante at bevare for bestøvende insekter og flere vildtarter. Her kan nævnes som eksempel seljerøn, alm. røn, alm. hvidtjørn og engriflet tjørn. I høringsnotat fra sidste år skrev Landbrugsstyrelsen, at bemærkningen vil indgå i det fremtidige arbejde med de tilskudsberettigede arter, og vi vil derfor gerne spørge ind til dette arbejde.

- **Spørgsmål om udbetaling af tilskud til forundersøgelse.** Engangsbetaling til at dække en teknisk forundersøgelse af etablering af naturlig vandstand. En forundersøgelse er dyr, og vi vil derfor gerne høre om man også får engangsbetalingen hvis området ikke bliver godkendt til etablering af naturlig vandstand?

- **Bemærkning vedrørende krav til skovgræsning.** Vi synes det er en unødvendig afgrænsning at tilskud kun kan blive givet hvis græsning bare er i skoven, og hegnene ikke kan udvides til omkringliggende arealer. God biodiversitet med græssende dyr er i lige så høj grad i skovkanter og overgangszoner, og vi mener man bør kunne acceptere en mere divers græsning i denne tilskudsordning. Vi er opmærksomme på forhindringen under de nuværende EU-forordninger ved tilskud til samhegning af arealer i skov og det åbne land, men vil alligevel påpege tabet af god biodiversitet en sådan samhegning ville kunne forhindre.

Spørgsmål vedrørende høringsvaret eller ved behov for uddybende kommentarer, bedes rettet til Afdelingen for Rådgivning og Uddannelse, Mikala Vildgaard, tlf. 52196710/mail: mvi@jaegerne.dk eller Rasmus Ahlmann Nielsen tlf. 88 88 75 00/ 50 60 07 62/ mail: ran@jaegerne.dk.

Venlig hilsen
Danmarks Jægerforbund

Claus Lind Christensen
Formand

Direkte tlf. + 45 27 80 28 55
E-mail clc@jaegerne.dk

Danmarks Naturfredningsforenings høringsvar til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til skov med biodiversitetsformål 2022. Jeres journalnummer 21-2712-000005.

Der er fortsat behov for en stor indsats for at bevare og forbedre biodiversiteten i de private skove både i og uden for Natura 2000-områderne!

Derfor er disse støtteordninger meget vigtige og DN vil gerne kvittere med ros for, at ordningerne løbende udvikles og præciseres til at gavne biodiversiteten mere og til at blive mere brugervenlige. Der er dog stadig lang vej igen før den væsentligste biodiversitet i private skove er omfattet af tilstrækkelig beskyttelse og/eller ordninger til fremme af biodiversiteten.

En kort status og evaluering af de hidtidige ordninger ville være interessant for at kunne foreslå forbedringer i forhold til ordningens formål og for at få et overblik over, hvor mange skovarealer, der er omfattet af ordninger til gavn for biodiversiteten og i hvor høj grad det lykkes at målrette tilskud mod den biodiversitetsmæssige mest værdifulde skov.

Til § 2, stk. 2 Det bør være muligt at få tilskud også til kommunalt ejet skov udover Natura 2000 skovnaturtyper, så også områder, som er kortlagt som naturmæssigt værdifuld § 25 skov eller skov med høj HNV-score kan omfattes af tilskud. Det vil kunne udgøre et incitament til at sikre flere kommunale skove, som huser værdifuld biodiversitet en hensigtsmæssig drift med fokus på bevarelse og forbedring af biodiversiteten.

Til § 5, stk.1 Det er positivt at kravene til ekstensiv skovdrift er beskrevet mere præcist mod at gavne biodiversitet, især når der er mulighed for at kombinere med adskillige af de andre tilskudssatser til biodiversitetsformål. Ekstensiv skovdrift bør være karakteriseret af variation, vedvarende skovdække og ikke mindst træer til naturligt henfald. Der kunne tilføjes et ekstra kravpunkt med at fremme rumlig variation, herunder også etablering af lysninger, fremme strukturel diversitet og fremme af artsmæssig variation. Kravet om begrænset jordbearbejdning på op til 1/3 af arealet er relativt lempeligt og bør strammes op, da jordbearbejdning er meget skadeligt for skovbundsfloraen. Det er en forbedring, at der nu kan afventes naturlig foryngelse i 2 år fra frøfald, men kan denne periode ikke yderligere forlænges for at fremme den naturlige genvækst?

Til § 18, stk. 1 Hvorfor begrænses ordningen til tilsagn om skovgræsning med husdyr, kan andre dyr ikke være relevante af hensyn til formålet? Det er meget positivt med krav om, at der ikke må tilskudsfordres og at der etableres helårsgræsning.

Til bilag vedr. Pointsystem til brug ved prioritering. I prioriteringen mellem ansøgningerne bør nuværende naturkvalitet i form af HNV-score eller bedre datagrundlag om arter og strukturer generelt veje højere end om bevoksningen er en Natura 2000 skovnaturtype. For at sikre biodiversitet i skov bedst, bør områder med højest naturværdi først og fremmest bevares og understøttes med penge fra en ordning som denne, inden der sættes ind på øvrige arealer.

Ordningen bør udvides til i højere grad at kunne kompensere for bevarelse af "naturmæssigt værdifuld skov", såfremt det er kortlagt og dokumenteret. Hvis den naturmæssigt værdifulde skov ikke er Natura 2000 skovnaturtype bliver den prioriteret lavt i pointsystemet, men der bør etableres en åbning for, at et areal på 0,5 ha eller mere kan indgå, hvis mindst halvdelen udgøres af fx §25 skov (vel ok at bruge HNV større eller lig 8 indtil en kortlægning foreligger) OG fx resten af arealet udgøres af skov, som har biologisk potentiale for at understøtte værdierne i høj-værdi-området.

Desuden er det fortsat ønskeligt, at tilsagn til græsningsprojekter kan prioritere steder, hvor hegn kan omfatte både skov og lysåbne naturtyper til fremme af et dynamisk skovlandskab.

I forbindelse med tilskud til hegning bør der stilles krav om at offentlighedens adgang ved skovveje og stier sikres med låger og overgange i de private skove.

Med venlig hilsen

Tine Nielsen Skafte, Naturpolitisk rådgiver
tsn@dn.dk

Den 10. februar 2022

Til Landbrugsstyrelsen
EU&Projekt@lbst.dk

Høringsvar til udkast til bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål 2022

Landbrugsstyrelsen har udsendt udkast til fornyet bekendtgørelse om tilskud til skov med biodiversitetsformål i høring. De fem danske nationalparkfonde afgiver hermed et fælles høringssvar til udkastet. Høringssvaret ligger i forlængelse af de drøftelser, der har været mellem nationalparkerne, Miljøministeriet og Fødevareministeriet om muligheder for, at de statslige tilskudsordninger til biodiversitetsformål også kan målrettes arealer i nationalparkerne.

Tilskudsordningen foreslås ændret, så arealer i nationalparkerne prioriteres i tilfælde af for mange ansøgninger til de afsatte midler, f.eks. på linje med arealer med mindre end 50 % skovnaturtyper.

Desuden foreslås det, at muligheden for tilskud til at bevare gamle træer pr. hektar til naturligt henfald udvides til også at gælde uden for skov.

Endelig foreslås det, at det bør være muligt at yde tilskud til opsætning af hegn omkring arealer, der både omfatter af skov og lysåben natur, da der herved kan opnås store biodiversitetsgevinster. Det kan evt. ske ved at samtænke denne ordning om biodiversitetsformål i skov med ordningen om tilskud til rydning af tilgroede arealer og forberedelse til afgræsning (aktuelt bkg. 1323/2020).

Det fremgår af vejledningen til den nuværende ordning, at der kan opnås tilskud på max. 30 kr./m hegn. Nationalparkerne skal opfordre til at tilskudssatsen sættes op, så den kan dække udgifter til hegn, der kan holde f.eks. kronstyr, dådyr, elge, vildsvin og bison inde.

Nationalparkerne skal endvidere fremhæve, at nogle af tilskuddene ikke er attraktive for skovejerne, f.eks. udbetales tilskud til at bevare træer til død og henfald og etablering af naturlig hydrologi som små årlige beløb over en 20-årig periode. Det anbefales derfor, at kompensationen skal kunne udbetales som en engangsbetaling på linje med, hvad der allerede er tilfældet for indsats for særlige arter og rydning af uønsket opvækst.

Afslutningsvist skal det nævnes, at nationalparkerne igen kun ved et tilfælde er blevet opmærksomme på den aktuelle høring over bekendtgørelsen og ikke har fået tilsendt høringssudkastet direkte. Nationalparkerne skal på den baggrund bede om at blive optaget på udsendelseslisterne for fremtidige udkast til tilskudsbekendtgørelser.

Med venlig hilsen
På vegne af de fem danske nationalparkfonde

Anders Bülow, Sekretariatschef i Nationalpark Skjoldungernes Land

Miljø og Fødevareministeriet

Landbrugsstyrelsen

Eu&projekt@lbst.dk

CC: Henrik Ballegaard, henbal@lbst.dk

14. februar 2021

Høringsvar til udkast til bekendtgørelse og vejledning om tilskud til skov med biodiversitetsformål

Tak for muligheden for at kommentere på bekendtgørelse og vejledning om tilskud til skov med biodiversitetsformål for 2022. Som det fremgår af høringsbrevet, er der tale om en videreførelse af sidste års ordning under Landdistriktsprogrammet, med få nye regler der udvider ordningens muligheder.

Vi finder generelt at ordningen er både vigtig og anvendelig og hilser udvidelsen af ordningen velkommen. Der er dog fortsat en række uhensigtsmæssigheder, der gør ordningen besværlig at søge og muligvis afholder en række ejere fra at anvende den. Herunder særligt det uhensigtsmæssige i at områder helt ned til 100 m² skal frategnes ansøgningsarealet. Der er tale om tilsagn over 20 år, og risikoen for at ejer overser, at et par nåletræer har oversteget 100 m² er stor og uhensigtsmæssig. Samtidig er der en række spørgsmål i forhold til hvordan vejledningen på en række punkter konkret skal tolkes i praksis, som først opstår her når ordningen har været i brug et stykke tid. Det er i det lys vores bemærkninger/spørgsmål til særligt vejledningen skal forstås.

Ifølge sidste års høringsnotat skyldes det for nogen af vores bemærkninger vedkommende kontrolkrav fra EU, samt at ordningen er godkendt under Landdistriktsprogrammet og ændringer vil kræve ny godkendelse. Til næste år træder den nye CAP i kraft og der skal laves nye ordninger, som også skal tage hensyn til de kommende Natura 2000-planer. Vi forventer derfor, at vi meget snart bliver inviteret til drøftelser omkring en ny udformning af den/de kommende ordninger, så det bliver muligt også at udfordre EU systemet på en række af de krav der skaber besværlighederne i dag.

Bemærkninger til bekendtgørelsen

Kapitel 2 – Ansøgningen (§§ 7-11)

§8 krav om 4) grøn driftsplan og 7) dokumentation for biotopregistrering

Af § 8 fremgår at:

Alle ansøgninger om tilskud skal vedlægges:

[...]

4) Grøn driftsplan for ejendomme med en skovbevoksning på over 100 ha, og for ejendomme med en skovbevoksning på over 200 ha, hvis der indgår kortlagte Natura 2000 skovnaturtyper.

Ensidig henvisningen til "grøn driftsplan" giver ikke længere mening, da det efterhånden er en del år siden, der har været tilskud til en sådan. I stedet bør teksten ændres til "driftsplan, fx grøn driftsplan", da der efterhånden er mange ejere der ikke nødvendigvis har den grønne driftsplan som var kendt fra tilskudsordningen. Jf. sidste års høringsnotat henvises til at der i det godkendte landdistriktsprogram stilles krav om grøn driftsplan. Det mener vi ikke er tilfældet. Der står tvært i mod (afsnit 8.2.5.3.5.11):

"Ækvivalente instrumenter vil være en grøn driftsplan, en Natura 2000 handleplan eller tilsvarende plan, der er i overensstemmelse med retningslinjerne om bæredygtig skovdrift fra Ministerkonferencen om beskyttelse af Europas skove i 1993."

En driftsplan udarbejdet fx i forbindelse med bæredygtighedscertificering (PEFC eller FSC), må således kunne opfylde kravet på samme måde som en grøn driftsplan.

Alle ansøgninger om tilskud skal vedlægges:

[...]

7) Dokumentation for biotopregistrering, såfremt der ikke er ansøgt på arealer med skov beliggende i Natura 2000 skovnaturtyper eller HNV-skov.

Som et kriterie for at ansøge ordningen skal man, såfremt arealet ikke indeholder Natura 2000 skovnaturtyper eller HNV-skov, fremvise dokumentation for biotopregistrering. Ofte vil ordet biotopregistrering associeres med at finde og registrere nøglebiotoper på den enkelte skovejendom. Det bør være tydeligt at kravet om biotopregistrering i denne sammenhæng alene er rettet mod de delarealer, der søger tilskud efter ordningen og ikke krav om biotopregistrering på hele ejendommen.

§ 11 kriterier – kommuners mulighed for tilskud

Af § 11, stk. 2. fremgår det"

For kommuner er tilsagn om tilskud endvidere betinget af, at projektarealet er beliggende på arealer, hvor der er registreret Natura 2000 skovnaturtyper jf. bilag 6.

Skal det forstås således, at kommuner ud fra ordlyden i §11 stk. 2 kan søge tilskud på arealer, der indeholder både over eller under 50% Natura 2000-skovnaturtyper, så længe der blot er en andel registreret som Natura 2000-skovnaturtyper? Eller skal hele det ansøgte areal være registreret med Natura 2000-skovnaturtyper? Det er ikke tydeligt ud fra teksten og med henvisningen til bilag 6. Stilles der for kommuner krav om enten HNV-skov eller registreret med biotopregistrering på arealer der, hvor der ikke er registreret Natura 2000 skovnaturtyper?

Kapitel 3 – kriterier og forpligtigelser (§§ 12-22)

I afsnittet om **Forpligtelser** står der:

§ 12. Tilsagnshaver med tilsagn efter § 4 er forpligtet til følgende, når tilsagn om tilskud er opnået: [...]

I realiteten er tilsagnshaver vel først forpligtet, når han/hun vælger at udnytte tilsagnet? Ordlyden kunne fx være:

”Tilsagnshaver, der ønsker at udnytte/udnytter tilsagnet efter §4 er forpligtet til...”

Samme gør sig gældende i §13, hvor der står:

§ 13. Tilsagnshaver med tilsagn efter §§ 5-6 er forpligtet til følgende, når tilsagn om tilskud er opnået:

1) Gennemføre aktiviteten i overensstemmelse med tilsagnet.

Igen opstår forpligtelsen vel først, hvis tilsagnshaver vælger at udnytte tilsagnet?

Alle paragraffer i afsnittet om **Forpligtigelser**, der har formuleringer svarende til §12 og §13, der formulerer noget om pligt før det (udnyttelse af tilsagn) er en realitet, bør tilpasses tilsvarende, således at der ikke er tvivl om hvornår forpligtelsen opstår.

I § 19 om **Forpligtelser ved ekstensiv skovdrift** står der:

§19, Stk. 3. Tilsagnshaver skal ved driften af arealet sikre, at der ikke anvendes gødning, kemisk bekæmpelse eller kalkning på arealet, og afvandingen af arealet må ikke øges. Der må ikke etableres nye grøfter eller dræn, og eksisterende grøfter må ikke uddybes. Eksisterende grøfter må dog gerne vedligeholdes.

Ordlyden må læses som, at vandforholdene kan/må holdes status quo. Altså at tilsagnshaver må forsætte afvanding på hidtidigt niveau og dermed opretholde de eksisterende vækstbetingelser, hvilket jo også kan være afgørende for hovedtræartens beståen. Med stigende nedbør og øget grundvandsdannelse i de øvre jordlag, kunne der være behov for at præcisere at vandforholdene ikke må ændres, men at tilsagnshaver godt må gøre, hvad der er nødvendigt for at opretholde vandmætningen på arealets nuværende niveau.

Kapitel 4 - Tilskudsberettigede udgifter (§§23-26)

§ 23 siger:

§ 23. Der kan opnås tilskud til projektudgifter, som er nødvendige og direkte relaterede til projekter efter § 4. Det kan være udgifter til følgende:

[...]

3) Udgifter til eksterne konsulenter, dog højest 10 pct. af de øvrige tilskudsberettigede udgifter og til en timepris på maksimalt 1.200 kr. Konsulentens udgifter til rejser, kørsel, fortæring og repræsentation skal være indeholdt i timeprisen.

Udgifterne i forbindelse med at lave tiltag for at fremme biodiversiteten ligger ikke nødvendigvis hovedsagligt i materiel. Rådgivning i forbindelse med ændring af vandstand eller i forbindelse med tiltag for arter kan godt og berettiget overstige de materielle investeringer. Derfor finder vi grænsen på 10% for lav. Niveaueet for udgifter til eksterne konsulenter bør sættes betydelig op, særligt for de projekttyper, der ikke involverer en større mængde materiel.

Brug af brugt udstyr/materiel

Ifølge § 24 kan udgifter til brugt materiel/udstyr eller udgifter til leasing af materiel/udstyr ikke opnå tilskud:

§ 24. Der kan ikke opnås tilskud til følgende udgifter til projekter efter § 4:

[...]

3) Udgifter til køb af brugt udstyr og materiel.

4) Udgifter til leje og leasing af udstyr og materiel.

Dansk Skovforening finder det fortsat ærgerligt og uforståeligt i forhold til tanker og ambitioner om en mere cirkulær økonomi, at tilskudsordningen fortsat ikke rummer dækning af udgifter til leasing eller købe brugt materiel.

Beregning af tilskud og tilskudssatser

I § 25 står der:

§ 25. Der kan ydes tilskud til 100 pct. af de tilskudsberettigede projektudgifter, jf. § 23, til projekter omfattet af § 4, jf. dog stk. 2.

Stk 2. Der kan dog maksimalt ydes tilskud på 30 kr. pr. meter ved opsætning af hegn inklusiv hegnspassager, drikkevandsforsyning, rydning af opvækst, knusning af stød og eventuelle spændingsforstærkere til forberedelse til skovgræsning jf. § 4, nr. 1.

Dansk Skovforening har de seneste år påpeget, at erfaringer viser, at det kan være svært at lave et fornuftigt hegn til maksimalt 30 kr. pr. meter. Med stigende råvarepriser og inflation siden sidste høring, må det formodes, at det ikke er blevet lettere at holde udgifterne under 30 kr. pr. meter, hvorfor vi igen forslår at hæve grænsen til maksimalt 40 kr. pr. meter.

Vi er klar over at det vil kræve en godkendelse i Landdistriktsprogrammet. Men det fremgår af sidste års høringsnotat, at:

”Landbrugsstyrelsen har noteret sig ønsket om en højere tilskudssats til hegn. Da en ændring forudsætter nye beregninger og godkendelse i Landdistriktsprogrammet, kan ændringen ikke ske på den korte bane. Landbrugsstyrelsen noterer sig ønsker ift. den fremtidige udvikling af ordningen.”

Det ville derfor have været optimalt hvis en sådan tilpasning var forsøgt gennemført, da det stod klart at ordningen ville løbe til og med 2022. Fastholdelsen af den lave takst vil givet vis betyde en meget lille interesse for at lave forberedelse til græsning.

Bemærkninger til vejledningen

Kapitel 3 hvordan søger du tilskuddet

I ”Kapitel 3.1 Arealets indtegnning og nøjagtighed” på side 9 tredje afsnit er der en gentagelse:

For at lette sagsbehandlingen anbefales det at projektarealernes ydre afgrænsning følger bevoksningens grænse, så projektarealet kan genkendes på luftfoto og genfindes i felten. Indre permanent ubevoksede arealer over 0,01 ha tegnes ud. .Indre permanent ubevoksede arealer over 0,01 ha tegnes ud.

I vejledningen på side 9 står der:

Du skal ved din indtegnning sikre, at det kun er støtteberettigede arealer der indtegnes. I forbindelse med opmåling af areal og tilpasning af polygon skal du således være opmærksom på følgende:

[...]

2. De enkelte projektarealers afgrænsning skal være tydelige at erkende på luftfoto og genfinde på en eventuel bevoksningsliste og skovkort.

Ved gamle og upræcise skovkort må det være luftfotoet, der er gældende. Der er erfaring for at skovkort der er født analoge og efterfølgende digitaliserede ikke er helt retvisende i alle detaljer.

Kapitel 5 Tilskuddets størrelse

I vejledningen står der på s. 12, at der:

”for hegn til forberedelse af skovgræsning ydes der maksimalt tilskud på 30 kr./m inklusiv hegnspassager (eksempelvis færister og låger), rydning af opvækst i hegnslinje, knusning af stød og eventuelle spændingsforstærkere. Etablering af strømforsyning og vandforsyning regnes separat fra de 30 kr./m.” (vores fremhævning)

I bekendtgørelsen §25 stk. 2 står der at

”Der kan dog maksimalt ydes tilskud på 30 kr. pr. meter ved opsætning af hegn inklusiv hegnspassager, drikkevandsforsyning, rydning af opvækst, knusning af stød og eventuelle spændingsforstærkere til forberedelse til skovgræsning jf. § 4, nr. 1.” (vores fremhævning)

Bekendtgørelsens og vejledningens beskrivelse af, hvad der er indeholdt i det maksimale hegnstilskud stemmer ikke overens for så vidt angår vandforsyning/drikkevandsforsyning. Det vil være optimalt at det er vejledningens tolkning der er gældende og derfor bør bekendtgørelsen tilpasses.

Kapitel 6 Betingelser du skal overholde

Afsnittet er i forhold til sidste år ændret, så der ikke længere henvises til uddybninger i bilag. Det afføder en række spørgsmål:

På side 13 står der:

- a) Kriterierne for støtteberettigelse er følgende:
- Tilsagnsarealet skal være minimum 0,50 hektar.

Gælder ovenstående på topografisk skov eller pr. delareal?

- Projektarealet vurderes at være overvejende bevokset med hjemmehørende træarter omfattet af bekendtgørelsens bilag 1.

Er der en definition på ”overvejende bevokset”?

Er det tidligere krav fra sidste års bilag 1 om at ”Generelt frategnes arealer på over 0,01 ha der ikke er støtteberettigede. Fx kan en nåletræsholm på over 0,01 ha ikke medregnes ” fjernet? Det vil være rigtig positivt.

Tilskud til skovgræsning

På side 13-14 står der:

- Der må ikke tilskudsfordres på arealet, og dyrene må ikke kunne tilgå tilskudsfoder uden for tilsagnsarealet. Dette betyder f.eks. at de ikke må tilgå lysåbne arealer.

Gamle værdifuld skov indeholder ofte lysninger. Ovenstående formulering om ”at de (dyrene) ikke må tilgå lysåbne arealer” mangler en definition af, hvad der menes med lysåbne arealer. Og menes det at fx større lysåbne arealer (over 0,01 ha), som efter vejledningens punkt 3.1 skal frategnes også skal hegnes fra?

- *Du kan dog for en periode suspendere græsningen af dyreværns-mæssige årsager, f.eks. i perioder hvor føde ikke er tilgængelig på arealet. Årsagerne kan f.eks. være stort snefald eller oversvømmelse som truer deres trivsel. Ved afbrydelse af græsning skal tilsagnshaver underrette Landbrugsstyrelsen umiddelbart herefter, det betyder at du f.eks. indenfor 2-3 dage skal kontakte Landbrugsstyrelsen.*

2- 3 dag er en meget kort frist. Vil en orienterings-mail til Landbrugsstyrelsen være tilstrækkelig til at have underrettet styrelsen?

- *Du skal desuden sikre, at skoven på skovgræsningsarealet drives som ved ekstensiv skovdrift, med undtagelse af foryngelses arealer.*

Betyder ovenstående, at der ikke er forventning om selvforyngelse (eller nogen anden foryngelse) på skovgræsningsarealerne?

Tilskud til ekstensiv skovdrift

På side 14 står der:

- *Tilsagnshaver skal sikre, at jordbunden er uforstyrret af maskinel påvirkning. Jordbunden må dog højst forstyrres på 1/3 af arealet, herunder ved brug af jordbearbejdning eller kørsel i skovbunden med tunge maskiner. Eventuel jordbearbejdning kan foretages stribevis og/eller punktvis.*

Er der tale om 1/3 af arealet i bevoksningen eller i det 1/3 af arealet i den ansøgte polygon, der måske består af flere bevoksninger? Betyder ovenstående at jordbearbejdningen eventuelt kan koncentreres, der hvor der er behov? Og hvad betragtes som tunge maskiner? Og "kan" eller "skal" eventuel jordbearbejdning foretages stribevis eller punktvis?

- *Landbrugsstyrelsen kan dispensere såfremt døde træer eller træer med hulheder udgør en sikkerhedsrisiko for mennesker eller bygningerne. Træerne skal i så fald efterlades på arealet til naturligt henfald.*

Hvad er proceduren for en sådan dispensation?

Tilskud til bevaring af træer til naturligt henfald

På side 14 står der:

- *Træerne skal registreres med GPS-positioner og markeres fysisk, så de til hele opretholdelsesperioden kan genfindes i skoven.*

Hvordan defineres opretholdelsesperioden for varige tiltag som træer til naturligt henfald? Hvilken markering forstiller man sig? Eftersom at træerne skal bevares til de er så nedbrudte at de ikke længere kan erkendes skal markeringen skal holde meget længe. Er et almindelig udvisnings-tilstrækkelig markering?

- *Den tinglyste deklaration kan aflyses, når alle træerne er nedbrudte og ikke længere kan erkendes. Landbrugsstyrelsen kan afløse den tinglyste deklaration når alle træer er nedbrudte og ikke kan erkendes.*

Det er formodentligt Landbrugsstyrelsen og ikke tilsagnshaver, der kan afløse den tinglyste deklaration, når alle træer er nedbrudt og ikke kan erkendes. Det kunne være relevant at spørge om det er den relevante myndighed, der kan afløse servitutten? Den dag træerne ikke længere kan erkendes, og en afløsning af deklarationen kan blive aktuel, består Landbrugsstyrelsen måske ikke.

Tilskud til naturlig vandstand inklusiv forberedelse

På side 15 står der:

Tekniske forundersøgelser skal omfatte undersøgelser, der beskriver tekniske og biologiske forhold af betydning for etablering af naturlige, hævet vandstand, herunder størrelse af det påvirkede areal, påvirkning af jordbundsforhold, topografi, flora og fauna, og evt. påvirkning af tilgrænsende områder. Den tekniske forundersøgelse skal resultere i et kort, der viser de foranstaltninger, der laves, herunder grøfter og dræn før og efter etablering af de ændrede vandstandsforhold.

Vejledningens beskrivelse af forarbejdet i forbindelse med etablering af naturlig vandstand illustrerer meget godt, at udgifterne til konsulentbistand med rimelighed godt kan overstige 10% af etableringsomkostningerne, som er den grænse der er sat i Bekendtgørelsens § 23, 3).

6.1 tilladelser fra offentlige myndigheder og øvrig lovgivning

På side 16 henvises der til, at der for større ejendomme stilles krav om grøn driftsplan. Jf. vores bemærkninger i bekendtgørelsesdelen af dette høringsvar, mener vi ikke, at det er krav om grøn driftsplan men om.

”Ækvivalente instrumenter vil være en grøn driftsplan, en Natura 2000 handleplan eller tilsvarende plan, der er i overensstemmelse med retningslinjerne om bæredygtig skovdrift fra Ministerkonferencen om beskyttelse af Europas skove i 1993.”

En driftsplan udarbejdet fx i forbindelse med bæredygtighedscertificering (PEFC eller FSC), må således kunne opfylde kravet på samme måde som en grøn driftsplan.

På side 17 står der:

Særligt for hensyn til beskyttede og fredede fortidsminder i skov: Plejepligten for fortidsminder tilsidesættes ikke ved tilsagn om tilskud. Det præciseres desuden, at muligheden for opskæring og flytning af naturligt henfaldene træer også gælder for henfald af træ på fortidsminder, således at tilskudsordningen ikke forhindrer opfyldelse af plejepligten.

Det er relevant at vejledningen bemærker, at private lodsejere ikke har plejepligt på fortidsminder på deres jord.

Kapitel 7 Afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag

På side 21 i tabel 7.1 står der i rubrikken, der giver 0 point:

Anden skov, der ikke indeholder Natura 2000 skovnaturtyper, HNV skov eller skov, hvor der er registreret særlige værdier ved biotopregistrering

Differentieres der i biotopregistreringerne? Fx på antal nøglebiotoper eller antal kvadratmeter med nøglebiotopregistreringer?

Kapitel 14 – Afsyning og kontrol på stedet

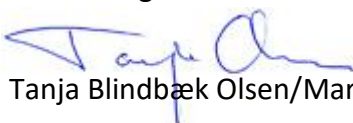
På side 28 står der:

En overtrædelse af krydsoverensstemmelseskrav som følge af ikke-landbrugsaktiviteter, der konstateres på arealer, hvortil der er udbetalt tilskud til miljøvenligt skovbrug, kan føre til reduktion i de udbetalte tilskud under landdistriktsprogrammet, men ikke i øvrige tilskud under de direkte støtteordninger, fx enkeltbetalingsordningen

Ovenstående er vanskeligt at forstå og samtidig vigtig information for kombinerede ejendomme. Kan betydningen fx af "ikke-landbrugsaktiviteter" blive foldet lidt mere ud?

I er meget velkomne til at kontakte os for yderligere præciseringer.

Med venlig hilsen

Tanja Blindbæk Olsen/Marie-Louise Bretner

Dansk Skovforening